

Minister Spraw Zagranicznych

SM 2114/8/10/24251

Warszawa, dnia 26 lutego 2010 r.

Pan Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na oświadczenie senatora Piotra Andrzejewskiego *ws. sytuacji chrześcijan w Wietnamie i w Indiach oraz działań podejmowanych przez MSZ*, złożone podczas 48. posiedzenia Senatu RP w dniu 4 lutego 2010 r. (pismo nr BPS/DSK-043-2366/09 z dnia 16 lutego 2010 r.), uprzejmie informuję:

Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP, przy czynnym udziale placówek dyplomatycznych, z uwagą analizuje i ocenia stan przestrzegania praw religijnych wspólnot chrześcijańskich na całym świecie oraz, w uzasadnionych przypadkach, podejmuje stanowcze kroki na rzecz mobilizacji społeczności międzynarodowej do działania w imię pomocy represjonowanym przedstawicielom wspólnot chrześcijańskich.

W lutym 2009 r. MSZ skierowało do polskich placówek dyplomatycznych, w tym do Hanoi i New Delhi, polecenie stałego monitorowania sytuacji chrześcijan oraz aktywnego podnoszenia konieczności reagowania na przypadki prześladowań w ramach dialogu koordynacyjnego placówek państw UE.

Na forum ONZ (w ramach prac Rady Praw Człowieka oraz III Komitetu Zgromadzenia Ogólnego) Polska udziela wsparcia inicjatywom UE na rzecz promocji idei zwalczania nietolerancji religijnej. Stosowna rezolucja autorstwa UE, przyjmowana co roku przez ZO NZ (ostatnia z dnia 29 października 2009 r.), wskazuje na zjawisko chrystianofobii.

Polska aktywnie wykorzystuje także mechanizm Powszechnego Przeglądu Okresowego (*Universal Periodic Review* - UPR) Rady Praw Człowieka NZ do zwracania uwagi społeczności międzynarodowej na przypadki nieprzestrzegania praw mniejszości religijnych, w tym na przypadki prześladowania chrześcijan w poszczególnych państwach. UPR jest mechanizmem oceny i kontroli przestrzegania praw człowieka, utworzonym zgodnie

z postanowieniami rezolucji ZO NZ z dnia 15 marca 2006 r. o powołaniu Rady Praw Człowieka NZ. W ramach przeglądu państwo prezentuje raport krajowy z wykonywania zobowiązań międzynarodowych z zakresu praw człowieka oraz ustosunkowuje się do zgłaszanych przez państwa w trakcie sesji grupy roboczej pytań i rekomendacji. Ze szczególną uwagą śledzimy stan przestrzegania wolności religijnych nie tylko w państwach Azji, ale też Afryki i Bliskiego Wschodu, w których problemy z przestrzeganiem wolności religijnych w wielu przypadkach mają charakter systemowy. W 2009 r. w ramach UPR delegacja RP wygłosiła w Genewie wystąpienia odnoszące się do tych niepokojących zjawisk, formułując pytania i rekomendacje wobec wysokich rangą delegacji rządowych Wietnamu, Nigerii i Korei Północnej.

Zamierzamy w dalszym ciągu zabierać głos w sprawie prześladowań chrześcijan podczas kolejnych sesji UPR, a kwestia wypełniania przez państwa poddawane przeglądowi zobowiązań międzynarodowych z zakresu prawa do wolności myśli, sumienia i religii (art. 18 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych) pozostanie przedmiotem stałej troski polskiej dyplomacji.

Polska skupia swoją aktywność na rzecz obrony praw chrześcijan na działaniach podejmowanych w ramach Unii Europejskiej, wychodząc z założenia, iż wspólne działania mają największe szanse odniesienia oczekiwanych skutków. W ten sposób, wyrażając jednym i skoordynowanym głosem troskę o prawa człowieka, możemy w znaczący sposób przyczynić się do poprawy położenia chrześcijan w tym kraju. Opinia ta, w całej rozciągłości, podzielana jest przez Episkopat Indii, z którym w stałym kontakcie pozostaje nasza Ambasada w New Delhi.

Polska nie tylko współuczestniczy w unijnych inicjatywach w zakresie ochrony praw chrześcijan, ale także inspirowa i aktywnie kreuje te działania. Przedstawiciel Polski wszedł w skład delegacji dyplomatów UE, która w dniach 3-5 lutego 2010 r., odwiedziła stan Orisa (w którym najczęściej dochodzi do aktów przemocy). Wizyta stanowiła kolejny element wsparcia społeczności chrześcijańskiej na tym obszarze. Zakłada się, iż świadomość stałego monitoringu sytuacji chrześcijan przez społeczność międzynarodową będzie oddziaływać zarówno na postawę lokalnych władz, jak również przywódców miejscowych ugrupowań hinduistycznych. Również dzięki polskim staraniom, problem chrześcijan w Orisie będzie jednym z głównych punktów agendy dialogu Indie – UE w zakresie praw człowieka zaplanowanego na dzień 25 marca 2010 r.

Odnośnie do ostatnich wydarzeń w parafii Dong Chiem w Wietnamie (zburzenie w dniu 6 stycznia 2010 r. betonowego krzyża i stłumienie z udziałem dużych sił policyjnych oporu wiernych, a następnie zmuszenie parafian do zdjęcia bambusowych krzyży postawionych przez nich w miejsce betonowego), które poruszyły polską i międzynarodową opinię publiczną, pragnę poinformować, że Ministerstwo Spraw Zagranicznych uważnie monitoruje tę sprawę i podejmuje na bieżąco działania.

Ambasada RP w Hanoi aktywnie zaangażowała się w uzyskanie rzetelnych informacji nt. zajść w Dong Chiem, zarówno od przedstawicieli kościoła katolickiego, jak i władz wietnamskich. Ambasadzie RP w Hanoi zostały przekazane stosowne instrukcje zalecające podjęcie wspólnych, wraz z przedstawicielstwami dyplomatycznymi krajów UE (kwestia wolności religijnej stanowi ważny element dialogu UE – Wietnam nt. praw człowieka), działań monitorujących i apelujących do władz wietnamskich o poszanowanie wolności religijnych i swobody wyznania, które są gwarantowane przez konstytucję SRW. Temat ten został podniesiony przez Kierownika Placówki na spotkaniu dyplomatów unijnych wkrótce po wydarzeniach w Dong Chiem. Nie zostały jednakże podjęte żadne skoordynowane działania, gdyż w zgodnej opinii przedstawicielstw dyplomatycznych akredytowanych w Hanoi wydarzenia te stanowią kolejną odsłonę w sporze prawnym Kościół – władza o zwrot ziemi należącej kiedyś do kościoła katolickiego, a nie w kontekście wolności religijnej. Prawo wietnamskie zabrania ustawiania symboli religijnych poza obszarami świątyni, a krzyż był postawiony na terenie, który z formalnego punktu widzenia nie należy obecnie do parafii katolickiej, choć w żadnej mierze nie tłumaczy to siłowego „rozwiązania problemu”.

Ze względu na zastosowaną przez władze przemoc, Dyrekcja Departamentu Azji i Pacyfiku dwukrotnie, w dniach 13 i 29 stycznia 2010 r., przekazała Ambasadorowi SRW w RP wyrazy zaniepokojenia drastycznym potraktowaniem wiernych parafii Dong Chiem, zwracając też uwagę na wagę symbolu krzyża dla polskich katolików. Charge d’Affaires Ambasady RP również odbył na ten temat rozmowę z wysokim przedstawicielem wietnamskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Polska placówka w ostatnim czasie nie zaobserwowała prześladowań wobec katolików w Wietnamie związanych wyłącznie z religią. Wierni wietnamscy i obywatele polscy, którzy uczestniczyli w nabożeństwach na terenie Hanoi, nawet bezpośrednio po wydarzeniach w Dong Chiem, nie doświadczyli szykan ani przeszkód ze strony władz wietnamskich.

Należy również odnotować, że Stolica Apostolska do chwili obecnej nie zajęła stanowiska w związku z wydarzeniami w Dong Chiem. Ojciec Święty Benedykt XVI na spotkaniu z korpusem dyplomatycznym w dniu 11 stycznia 2010 r. podkreślił wagę wizyty w Watykanie Prezydenta Wietnamu złożonej w grudniu 2009 r., nie odnosząc się do trudności, jakie napotyka tam katolicy. Postawa ta sugeruje zachowanie wstrzeźliwości i rozwiązywanie istniejących niewątpliwie problemów na płaszczyźnie dialogu.

Kwestia przestrzegania wolności religijnych w Wietnamie i w innych państwach, ze względu na uniwersalny charakter i wagę dla całej opinii międzynarodowej, znajduje się również w obszarze zainteresowania Parlamentu Europejskiego i Rady Europy. MSZ jest przekonany, że może w tej sprawie liczyć na zrozumienie i aktywność polskich parlamentarzystów.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ STANU

Jan Borkowski